

tea.
i-utca.
-utca.
m-utca.
a.
József-tér.
Megyeháza.
tea.
ca.
a.
gló.
égló.
esarnok
d mellett

et
szél
ál
vatala.
r. Pál.

Szerkesztési irodáj

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. ::: :

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 141. szám.

Szerda, június 21.

Höfer mai jelentései.

Orosz hadszintér.

Budapest, június 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.
Orosz hadszintér:

Bukovinában az ellenség utóvédeinkkel vívott harcok közben átkelt a Serethen.

A Pruth és Dnjeszter között, a Stripánál és Radziwilow vidékén a tegnapi nap aránylag csendesen telt el.

Wolhyniában, Lokaeytól északkeletre és délkeletre vívott sikeres védelmi harcokban csapataink eddig 1300 oroszot fogtak el, egy orosz löveget és három géppuskát zsákmányoltak.

Kisielin vidékén a szövetségesek támadása szívós küzdelem közben előbbre halad.

Sokal és Kolki közt újabb erős ellenséges támadásokat vertünk vissza.

Gruziatinnál, ahol az ellenség nagy haderőt állítva harcba negyedszer ki sérli meg, hogy a bátor védők vonalaiba behatoljon, elkeseredetten folyik a harc.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olasz hadszintér.

Budapest, június 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.
Olasz hadszintér:

Az Isonzó harcvezálon és a Dolomitokban a harci tevékenység a rendez mértékre csökkent.

Az olaszok újabb előretöréseit, melyek a Brenta és Astico között egyes harcvezálon szakaszaink ellen irányultak, visszautasítottuk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszintér.

Budapest, június 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Hivatalos jelentés.
Délkeleti hadszintér:

Ferasnál, a Vojna alsó folyása mentén csatározás folyik.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszintér.

Budapest, június 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 20.

A nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszintér:

A helyzet általában változatlan.

Német járőr vállalkozások Beauraignenél és Niederspachnál sikerrel jártak.

Repülőink bőségesen dobáltak bombákat Dünkirchen mellett a bergeni katonai telepekre.

Keleti hadszintér.

Budapest, június 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 20.

A nagy főhadiszállás jelenté:

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja:

Német osztagoknak előretörései a Smorgontól délre, egészen Gary-n túl terjedő arevonalon és Tanocinnál foglyokban egy tisztet és egyszáznegyvenhárom főnyi legénységet, zsákmányban négy gépfegyvert és négy aknavetőt eredményeztek.

Kolodontól nyugatra (a Naroc tótól délre) egy orosz kétfedelüt leszállásra kényszerítettünk és azt tüzéségi tűzünkkel elpusztítottuk.

A vilejki vasuti telepre bombákat dobtunk.

Lipót bajor herceg, tábornagy, h adesoportja:

A Ljachowitschy Lunimieci vasuti vonal ellen a röpülőtámadásokat megismételtük.

Linsingen tábornok hadesoportja:

Logischintől délnyugatra a csatornaállás ellen intézett erős orosz támadások az ellenség nagy veszteségei mellett zárótüzünkben összeomlottak.

Az ellenség további fáradozása a Kolki mellett és attól nyugatra Styr vonal ellen általában eredménytelen maradt.

Groziatynnál a harc különösen heves, a Kovel—lucki ut és a Turya között csapataink több helyen megtörték az oroszoknak szívós és Kisielinnél különösen makkacs ellentállását és e harcok között tovább nyomultak előre.

A Turjától délre visszavertük az ellenséges támadásokat. Az oroszok Gorochow irányában nem folytatják előrehaladásukat.

Bothmer tábornok hadseregénél a helyzet változatlan.

Budapest, június 20. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 20.

A Wolff-ügynökség jelenti:

Egyik tengerészeti repülőgépünk a rigai öbölben Arensburg mellett bombákkal megtámadott két orosz torpedózútot és azok egyikét telibe találta.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Balkán hadszíntér.

Budapest, június 20. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 20.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán-hadszíntér:

Az ellenség bombavetései az arcvonalunk mögött fekvő helységekre nem okoztak kárt.

A birtokpolitika.

— június 21.

A háboru hatása alatt s annak a csodás hősiességnek természetes folyománya-ként, melyet a magyar paraszt a háboru során tanusított, szinte jelszóvá vált ma-napság, hogy új birtokpolitikába kell fogunk. Röpíratok, könyvek és szónokla-tok áradata mindazt hirdeti s igazán leg-főbb ideje volt már, hogy ennek az eszmé-nek a lázába egy józan hang és a hozzá-érés utmutatása némi rendet vigyen.

Egy képviselőházi indítvány Tisza István gróf miniszterelnökből provokálta ezt a józan hangot s ennek az indítvány-nak köszönhetjük azt is, hogy ugyancsak tőle megkaptuk a hozzáértő utmutatást is. Igen sok teendő vár ránk termelési és birtokviszonyaink javítása érdekében, de ha e két irányban eredményeket aka-runk elérni, az első feltétel az, hogy a túlzásokat tartsuk távol magunktól. A di-vatossá vált birtokpolitikai nekihevülés-ben pedig elég túlzás van arranézve, hogy a legszorubb kritikával rostáljuk meg az újító törekvéseket.

Azt a tételt, hogy a birtokpolitika te-rén a gazdasági szabadság esődöt mondott a miniszterelnök tényekre való hivatkozá-sal döntötte le. Való, hogy önrendelkezési jogunk visszavétele után a gazdasági sza-badság elve rohamosan lépett életbe. Hát-rányait azonban az előnyök messze felül-múlták s ma már láthatja mindenki, hoy épen kisbirtokososztályunk a gazdasági szabadság légkörébe teljesen beleélte ma-gát és virágzásnak indult. És amennyire

örvendetes, hogy a szántóföldek majdnem fele az 5150 holdas birtokos kezében van, épúgy a világerő sem kiárolag hátrányos jelenség, hogy Magyarországon olyan sok a törpebirtokos.

Igazat kell a miniszterelnöknek ad-nunk abban is, hogy a többtermelés a nagytőkéjű és nagy intelligenciájú nagy-üzem előnye és még a többtermelésnél is a demokratikus birtokpolitikának inkább arra kell törekednie, hogy lehetőleg foko-za a falusi saját gazdaságában élő, anya-gilag, erkölcsileg független, erőteljes magyar családok számát.

A magyar nép lelke irtózik az örök szolgaság béklyóitól s szabad ura akar len-ni a földnek, melyet veritékével szerzett és öntöz. Épen ezért ne boldogítsuk ee örökbérletekkel, se járadék birtokokkal. És jusson minél több magyar embernek föld, de mindig első sorban olyanoknak, akik rendelkeznek azokkal az előfeltételek-vel, hogy aföldjüknek aztán uruk és gaz-dájuk is maradjanak.

Megnyugvással hallottuk ebből a be-szédből azt is, hogy a kormány a legna-gyobb súlyt veti a birtokpolitikával kap-csolatos összes kérdésekre. És hogy ezek között époly fontosságúnak ítéli azt, hogy a háborúból hazatérők jogos igényeit kielégítsük, minf amennyire kötelessé-günk szem előtt tartani azokat a nagy nemzeti politikai tekinteteket is, melyek az ország ekszponált részein a politikai-lag teljesen megbizható népesség növelé-sét és megerősítését követelik.

DR. HEINERMAN
SZANATÓRIUMA
NAGYBECSKERÉKEN.

Fölvétetnek mindennemű betegek.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

HIREK.

Az aratás biztosítása Torontál vármegyében.

— Az alispán rendelete. —

Nagybecskerek, jun. 21.

Jankó Ágoston udvari tanácsos, alispán Torontál vármegyében az aratás biztosítása érdekében széleskörű intéz-kedéseket tesz.

Ez irányban az alispán most távi-rati körrendeletet intézett valamennyi főszolgabíróhoz és polgármesterhez, amelyben a következőket rendeli:

A hadihelyzet változása követke-z, tében a hadviselés főfontosságú érdekei-továbbá a szállítási és közlekedési ne-hézségek miatt az aratáshoz remélt ki-segítő munkásokra biztosan nem lehet számítani. Az aratást az otthonlé-vők minden munkarejének teljes kihasználásával kell biztosítani.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem szinnyomás,
de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: *C. S. Modiano*

Főraktár: STRELINGER MÁRK m. kir. dohányagy- és különlegességi árudájában.

Azokba a járásokba, községekbe amelyek korábban aratnak, szükség esetében a többi járásokból a közérőt és a hadifoglyokat megokolt előterjesztésre ideiglenes segítségül átrendelem. A járás egyes községeiben pedig a termés beérésének fokozatos bekövetkezése szerint címnek kell elosztani a kézierőket és gépeket.

A szabadságot és felmentetthadkötelesek saját dolguknak fokozott munkával legrövidebb idő alatt való elvégzésére szorítandók, hogy azután azonnal másnál dolgozhassanak.

A községbeliek iparosok és cselédek akik aratási munkához értenek, szükség esetén szintén kirendelendők, valamint az asszonyok és munkabíró fiúk és leányok is.

A nagyobb birtokosok munkásai és cselédjei a kisföldművesekhez, ezek viszont a nagyobb birtokosokhoz aratáshoz kirendelhetők olyan módon és sorrendben a hogy azt a beérés lehetővé teszi és úgy hogy a termés learatása mindenütt biztosítottassék.

Kirendelt közérő és személyes szolgáltatások ellenőrzésére ha elég köztisztviselő nincsen s erre önként más nem vállalkozik, az értelmiség tagjai szintén kirendelendők.

Hadifogoly munkáscsoportoknak egyik község területéről a másikra való ideiglenes áthelyezése esetén a munkabizottság útján igényelhető.

Ez alkalommal arra is felhívom a figyelmét, hogy a katonai munkásosztatok díjazásának megállapításánál a helyben most fizetett díjazás figyelembe vételével járjon el az intéző bizottságokkal, mert ellenkező esetben méltánytalanul alacsonyán megállapított munkabérek katonai osztatok alkalmazását lehetetlenné teszik. Lépjen érintkezésbe a lelkészekkel, hogy azok a szószékről a lakosságot az aratási munkálatokban való részvételre serkentsék. Intézkedéseiről, aratás megkezdéséről és menetéről jelentést várok.

— **Elismerés a kulturegyesületnek.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület évkönyvének megjelenése alkalmából az Országos Közművelődési Tanács Elnöksége a következő leíratot intézte a torontáli kulturegyület elnökségéhez:

— Köszönettel vettük a n. t. Elnökség bölcs vezetése alatt álló Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 1915 évről szóló jelentését. Mikor továbbra is kitartást kívánunk a hazafias és önzetlen munkássághoz, a magunk részéről mint eddig, a jövőben is felajánljuk együttműködésünket és támogatásunkat a nagyérdemű egyesület igazán nagy buzgalommal végzett missziójához.

— **A 12. gyalogezred a nagybecskereki hadiárvának.** A cs. és kir. 12. gyalogezred a f. hó 18 án rendezett népünnepély jövedelméből 1000 koronát adományozott lapunk útján a nagybecskereki hadiárvának. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Katonai felmentési kérvények felszerelése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazottai fementési kérvényében a tisztviselőkre és munkásokra vonatkozó számadatok az eddiginél részletesebben tüntetendők fel. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ugyanis 2222—916 elh. számú leiratában a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértőleg úgy intézkedett, hogy a felmentési javaslatok ezentúl kivétel nélkül úgy szerelendők fel, hogy azokból

világosan kivehető legyen az illető vállalatnál vagy cégnél hány alkalmazott volt a háboru előtt, hány alkalmazott vonult be a háboru folyamán tényleges katonai szolgálatra, továbbá hány egyén áll jelenleg alkalmazásban. A nagyobb vállalatoknál célszerű ez adatokat külön közölni a tisztviselőkre és a munkásokra nézve. Természetesen csatolandó a kérvényhez a két egyezően kitöltött felmentési javaslat, űrlap és a népfölkelési igazolványi lap is. A kérvények fontosabb adatait kívánatos hatósági bizonyítvánnyal igazolni. A miniszter ezen intézkedése a felmentési kérvények gyors elintézését és beható elbírálását célozza és pontos betartását a kamara annál is inkább az érdekeltek figyelmébe ajánlja, mert a hiányosan felszerelt kérvényeket a miniszter a jövőben tárgyalás nélkül visszautasítja.

— **A Plank-kerti térszene.** Mint a katonai parancsnokság közli, a 12. gy. ezr. zenekara által a Plank-kertben tartandó térszene holnapról kezdődőleg este 7 és 8 óra között lesz.

— **A hadiemlékbélyeg és a pósta.** A Hadsegélyző Hivatal özvegy és árva alapja javára hadi emlékbélyegeket hozott forgalomba. A művészi kivitelű emlékbélyegeket a m. kir. kereskedelemügyi miniszter abban a kivételes kedvezményben részesítette, hogy a postahivatalok a levélküldeményekre ragasztott hadi emlékbélyegeket a hely és kelti bélyegző lenyomatával elláthatják, mint a rendes bélyegeket. A miniszter intézkedése szerint ezek a bélyeg a tábori posta útján portómentesen közvetített levelezésen kívül a belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Svájcba szóló postai levélküldeményekre ragaszthatók fel úgy, hogy a küldemény címiratának áttekinthetőségét ne zavarják és helyet engedjenek a bélyegzőlenyomatok, jelzőcédulák és szolgálati megjegyzések alkalmazására.

— **A Városi Moziban** ma este lesz két országos nevű kitűnő művészünknek Rózsahegyi Kálmánnak és Huszár Károlynak, valamint néhány művészársuknak első kabaré estéje. Az estélynek pompás műsora van s a mai programmon szerepel „A szövetségeseink” című mindenütt nagy sikert aratott játék. Holnap csütörtökön este teljesen új műsort mutatnak be Rózsahegyiek.

Csütörtökön délután 3, 5 és 7 órakor mozielőadások lesznek egy kiváló, magyar filmdrámaival és több más érdekes képpel a műsoron.

— **Bulgáriában selyemgubó bevételei források.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara azon értesítést nyerte, hogy Bulgáriában jó minőségű selyemgubók nagyobb mennyiségben és megfelelő árban beszerezhetők. A kamara azzal hívja fel az érdekeltség figyelmét, hogy szükség esetén közelebbi információ végett forduljon a kamara titkári hivatalához.

— **Torontálak veszteségajstroma.** A legutóbb megjelent 430 sz. hivatalos veszteségajstrom a következő torontálakról ad hírt:

Hösi halált haltak: Francuski Milán 29. gy.-ezr. Tiszahegyes. — Jablonszki István 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Joó Mihály 20. tüzérezr. Torontálvásárhely. — Molnár János 3. huszárezr. Tamásfalva. — Relyin Marko 29. gy.-ezr. Felsőöttebe. — Wingert János 29. gy.-ezr. Nákófalva.

Megsebesültek: Ábrahám György 7. utászászlóalj Bánlak. — Gulyás István 7. utászászlóalj Nagyzersebettlak.

— Novakov Jova 61. gy.-ezr. Klári. — Radulykov Zsiva 29. gy.-ezr. Felsőelemér. — Schwabu Damján 29. gy.-ezr. Bányos. — Strajnov Miklós 46. gy.-ezr. Nagyszentmiklós.

Hadifogságba estek: (Valamennyien orosz fogságban.) Advigov Miklós 29. gy.-ezr. Ilonc. — Bisztnán Simon 29. gy.-ezr. Tógyér. — Etl György 29. gy.-ezr. Pancsova. (Jegorsina, permi korm.) — Fanu János 29. gy.-ezr. Tógyér. — Gavrity Voin 29. gy.-ezr. Basahid. — Geber János 29. gy.-ezr. Beresztóc. — Grubanov Szvetozár 29. gy.-ezr. Ilonc. — Horváth Antal 3. népf. huszárezr. Szöllősudvarnok. — Jovanov Gyura 29. gy.-ezr. Ilonc. — Jovin Radivoj 61. gy.-ezr. Klári. (Ujra bevonult.) — Kiszjinszki Sztamlija 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Kovács János 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Lakatos János 61. gy.-ezr. Magyarcserye. (Ujra bevonult.) — Lovrenszky Racko 3. népf. huszárezr. Nagyszentpéter. — Lukács János 31. vadászászlóalj Antalfalva. (Lebedján, tambowi korm.) — Miroszavljev György 70. gy.-ezr. Tiszahegyes. (Kasinov, rjāsani kor.) — Pandurov Miklós 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Pivarszki Miklós 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Popov Dusán 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Stamatyi Fülöp 3. népf. huszárezr. Nagyszentmiklós. — Stankov Ráda 29. gy.-ezr. Ilonc. — Stojánov Vitályos 29. gy.-ezr. Ilonc. — Stojadinov Sándor 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Tiesz Antal 29. gy.-ezr. Nagybecskerek. — Török István 3. népf. huszárezr. Gyála. — Vukolyevics Mita 29. gy.-ezr. Ópáva.

— **A nyári hőség veszedelmei** kétségkívül a csucsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált s ezáltal nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbadozokat kívánatra azonnal teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé-cég, Wien, I., Bieberstrasse 33/e.

— **Könyvet a harcérre! Küldjünk** könyveket, folyóiratokat a harcérre küzdő katonáink részére. A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület elküldi.

Yes-szappan

Ára 3 korona.

Legtökéletesebb és legkellenebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként, — YES KREM 3 korona tégelyenként,

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza
Budapest, Károly-körút 5.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Az Unió mozgósított Mexikó ellen.

Budapest, jun. 21. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. Rotterdamból sü. nyzik:

Az amerikai hajóhad parancsot kapott, hogy Mexikó ellen induljon. Az Unió száztizezer embert mozgósított Mexikó ellen.

Az orosz offenziva kudarca.

Budapest, június 21. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. Szentpétervárról sürgönyzik.

A Birsevilla Vjedomoszi szerint a az orosz előnyomulás azért olyan lassu, mert a magyar és osztrák csapatok viszsza vonulásukkor az utakat aláaknázták s kavicssal beföldték és mihelyt az orosz csapatok ráléptek felrobbantak. A kavicsok a robbanásakor borzasztó sebeket ejtenek.

Immelman főhadnagy meghalt

Budapest, jun. 21. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

A Leipziger Neueste Nachrichten megbízható forrásból értesül, hogy Immelman főhadnagy, a híres repülő néhány nappal azelőtt repülőgéppel vellezuhant és meghalt.

HIRDETÉSEK.

1795-1916 szám.

Hirdetmény.

Tiszahegyes község eljárásága ezennel közhírré teszi, hogy f. hó. 30-ikán 1 drb. kiselezett tenyészbikát nyilvános árverésen elad fenti nap d. e. 9 órakor.

Tiszahegyesen, 1916. június hó 17-n.

Községelöljárósága.

Június 22-én d. e. 10 órakor Nagybecskereken a Vásártéren önkéntes árverésen el fog adatni **24 db 3-4 éves lipicai csikó.**

A lovakért eladó semmiféle jótállást nem vállal.

Pap gazdaság.

Torontálvármegye alispánjától.
17563-916. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósága által a községi és körjegyzők középiskolába járó fiúgyermekéi számára a Kassán létesített internátusi egy alapítványi helyre ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik az alapítványi helyet elnyerni óhajtják, az iránti kérvényeiket 1916 évi július hó 20-án déli 12 óráig Torontálvármegye törvényhatósági bizottságához címezve hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Az alapítványi hely elnyerésére jogosult minden Torontálvármegyében működő községi és körjegyző fiúgyermekéi, ki az előző iskolai évről legalább is általános „jó” osztályzatú bizonyítványt tud felmutatni s jó magaviseletű. Több jelentkező közül elsőbbségre tarthat igényt az, kinek egy vagy több színté középiskolába járó fivestvére van, valamint a háboruban hősi halált halt, vagy szolgálatképtelenné vált jegyzők és segédjegyzők gyermekei.

A 600 koronás évi ösztöndíj alapítvány a törvényhatóság által az internátus igazgatójának kezéhez fizettetik ki és annak elvezete az adományozás éve kezdetétől a középiskolai tanulmányok egész tartamára szól. Elveszt-

hető az alapítvány elvezete, ha időközben az illető osztályismétlésre utasítottatik vagy rossz magaviseletű osztályzatot nyer.

Azok a középiskolák, melyekbe a tanulók felvehető, a következők: a kassai premontrai főgimnázium, az ugyanottani állami főreáliskola és végül a kassai állami felső kereskedelmi iskola.

Az internátusba felvett tanulóknak az intézetbe vitelével kapcsolatos további felvilágosítást szükség esetén a kassai közigazgatási tanfolyam igazgatója a szülőknek közvetlenül fogja megadni.

Nagybecskerek, 1916. június 17.

Jankó, alispán.

Páraflan a maga nemében

RUSZANDA

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmul

Vasut-, posta- és távirdaállomás

Délmagyarország, Melence (Torontálvármegye).

Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig.

4 modernül berendezett 74 szobából álló szállóval.

A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkeznek.

Javalva: Köszvény, idült izületi rheuma, seropulosis minden alakjában, kenőgyógyimódnak ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigo, gonorrhoea, szénvedő nők, idegbetegség, esontbántalmak. Carias Necrosisnál és idült lue bántalmaknál biztosan gyógyít.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tekepálya, nagy virágos és árnyékos park padokkal. Naponta cigányhangverseny tartatik.

Prospektust kívánatra díjtalanul küld a 452-10.3 Fürdőigazgatóság.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József tlg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinizer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fedrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gottmann Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fognütemerem:

Buzó József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrészek:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpálo.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Főherceg-utca 5.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállóval szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrássterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpálo.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültel.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoín Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth és Norisán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pálnál